

Документ за разглеждане в заседание

B9-0198/2023

12.4.2023

ПРЕДЛОЖЕНИЕ ЗА РЕЗОЛЮЦИЯ

за приключване на разисквания по изявление на заместник-председателя на Комисията/върховен представител на Съюза по въпросите на външните работи и политиката на сигурност

съгласно член 132, параграф 2 от Правилника за дейността

относно предизвикателствата, пред които е изправена Република Молдова (2023/2595(RSP))

Анджей Халицки, Зигфрид Мурешан, Михаел Галер, Раса Юкнявичиене, Желяна Зовко, Дейвид Макалистър, Андрюс Кубилюс, Изабел Визелер-Лима, Траян Бъеску, Владимир Билчик, Йоан-Рареш Богдан, Даниел Буда, Кристиан-Силвиу Бушой, Георге Фалка, Сандра Калниете, Арба Кокалари, Андрей Ковачев, Давид Лега, Мириам Лексман, Антонио Лопес-Истурис Уайт, Мариан-Жан Маринеску, Дан-Щефан Мотряну, Георге-Влад Нистор, Радослав Шикорски, Еуджен Томак
от името на групата PPE

B9-0198/2023

Резолюция на Европейския парламент относно предизвикателствата, пред които е изправена Република Молдова (2023/2595(RSP))

Европейският парламент,

- като взе предвид предходните си резолюции относно Молдова,
 - като взе предвид Споразумението за асоцииране между Европейския съюз и Европейската общност за атомна енергия и техните държави членки, от една страна, и Република Молдова, от друга страна¹, което включва задълбочена и всеобхватна зона за свободна търговия и влезе изцяло в сила на 1 юли 2016 г.,
 - като взе предвид кандидатурата на Република Молдова за членство в ЕС, внесена на 3 март 2022 г.,
 - като взе предвид аналитичния доклад на Комисията след съобщението на Комисията до Европейския парламент, Европейския съвет и Съвета — Становище на Комисията относно кандидатурата на Република Молдова за членство в Европейския съюз от 1 февруари 2023 г. (SWD(2023)0032),
 - като взе предвид доклада относно изпълнението на асоциирането на Република Молдова от 6 февруари 2023 г. (SWD(2023)0041),
 - като взе предвид заключенията на Европейския съвет от 25 март 2022 г.,
 - като взе предвид заключителното изявление и препоръките от заседанието на Парламентарния комитет за асоцииране ЕС – Молдова, проведено на 23 март 2023 г.,
 - като взе предвид член 132, параграф 2 от своя Правилник за дейността,
- А. като има предвид, че Република Молдова е непропорционално засегната от агресивната война на Русия срещу Украйна, главно поради пристигането на повече от 700 хиляди бежанци от началото на нахлуването (107 хиляди от които са останали в страната), което представлява най-големият брой средно на глава от населението сред всички държави, приели бежанци от Украйна, но също така и поради загубата на търговия, както и поради нарасналите цени на енергията и транспорта;
- Б. като има предвид, че на 3 март 2022 г. Република Молдова подаде своята молба за присъединяване към ЕС, с което засвидетелства трайната решимост на молдовските органи и голяма част от населението да постигнат напредък в европейската интеграция на Молдова;
- В. като има предвид, че на 1 февруари 2023 г. Комисията публикува своя аналитичен

¹ ОВ L 260, 30.8.2014 г., стр. 4.

доклад относно привездането на Молдова в съответствие с достиженията на правото на ЕС, в който се оценява цялостният капацитет на страната да изпълнява задълженията, произтичащи от членството;

- Г. като има предвид, че на 6 февруари 2023 г. беше публикуван докладът за изпълнението на асоциирането на Република Молдова, в който се прави преглед на изпълнението на реформите съгласно Споразумението за асоцииране между ЕС и Молдова от октомври 2021 г. насам;
 - Д. като има предвид, че Молдова ще бъде домакин на следващата среща на най-високо равнище на Европейската политическа общност в Кишинев на 1 юни 2023 г., с което доказва своята амбициозна и решителна проевропейска позиция в областта на външната политика;
 - Е. като има предвид, че Република Молдова преодолява значителните логистични пречки по границата си с Украйна, като разположи допълнителни специализирани служители на граничната охрана;
 - Ж. като има предвид, че мисията на ЕС за оказване на съдействие в областта на граничния контрол (EUBAM) подкрепя усилията на Молдова и Украйна за ефективно управление на общата им граница;
1. приветства осъждането от страна на Молдова на агресивната война на Русия срещу Украйна; приветства ангажимента на правителството на страната да приеме ограничителните мерки на ЕС срещу Русия; приветства продължаващата солидарност на Молдова с украинските бежанци и неотдавнашното ѝ решение да им предостави временна закрила в съответствие с приложимото законодателство на ЕС; призовава Комисията да продължи да предоставя така необходимата хуманитарна подкрепа с цел облекчаване на тежестта за молдовската държава;
 2. решително осъжда многократните нарушения на въздушното пространство на Молдова от руски ракети, многократните заплахи на Русия да нахлуе в Молдова, плановете ѝ за сваляне на демократично избраното правителство и парламент на Молдова, както и жестоката хибридна война на Русия, водена чрез енергийно изнудване, кампании за дезинформация (например обвиняване на националните органи за световната енергийна криза, с чиито последици се сблъскват хората, или изпращане на съобщения до служителите на правоприлагащите органи с искане те да не се вслушват в командирите си и да не изпълняват заповеди), прекъсване на веригата за доставки на храни, опити от страна на групата „Вагнер“ да вербува граждани на Република Молдова, по-специално от Приднестровието и Гагаузия, многократни протести, които са организирани от подпомаганата от Кремъл партия „Шор“ и са финансирани с нелегални средства, и опити да бъдат предизвикани масови безредици с цел да се сменят политическият ред в Молдова и нейната европейска ориентация;
 3. приветства предложението на шведското председателство за създаване на гражданска мисия в областта на общата външна политика и политика на сигурност за Молдова с цел предоставяне на подкрепа в борбата с кибернетичните и хибридните заплахи и дезинформацията; призовава Европейската служба за външна дейност да завърши своя план за управление на кризи за Молдова и

призовава държавите членки единодушно и бързо да одобрят мисията, за да се даде възможност за бързото ѝ разполагане;

4. подчертава ролята на Република Молдова като регионален гарант на сигурността, по-специално от началото на пълномасштабното нашествие на Русия в Украйна; приветства значителното увеличаване на подкрепата по линия на Европейския механизъм за подкрепа на мира (ЕМПМ) за Молдова през 2022 г. с цел насърчаване на модернизиранието на молдовските въоръжени сили; призовава държавите членки бързо да постигнат съгласие относно бюджетната подкрепа по линия на ЕМПМ за 2023 г., за да се повиши отбранителният капацитет на Молдова, по-специално капацитетът ѝ за въздушна отбрана и въздушно наблюдение, и да се помогне на страната да се справи с нарасналите предизвикателства в областта на сигурността;
5. насърчава усилията на Молдова за борба с организираната и тежката международна и транснационална престъпност; призовава Комисията да увеличи помощта за молдовските правоприлагащи органи за целите на предотвратяването на горепосочените видове престъпност; приветства засиленото сътрудничество на Молдова с Агенцията на Европейския съюз за сътрудничество в областта на правоприлагането (Европол), Агенцията на Европейския съюз за обучение в областта на правоприлагането (CEPOL) и Frontex, което означава, че тя се е превърнала в гарант на сигурността за себе си и за ЕС; приканва Комисията и Съвета да засилят способностите, които тези институции разполагат в Молдова; приветства тясното сътрудничество между ЕС и Молдова в рамките на Центъра на ЕС за подкрепа в областта на вътрешната сигурност и управлението на границите в Молдова; във връзка с това призовава за укрепване на Центъра на ЕС за подкрепа, включително чрез създаване и поддържане на звена за контакт в съответните институции на ЕС и чрез предоставяне на допълнителна финансова помощ от ЕС за неговите оперативни дейности;
6. подчертава колко е важно да се прилага цялостен подход към сигурността и призовава Комисията и Съвета да подкрепят Република Молдова в по-нататъшното разработване на инструментите и механизмите за съвместни оценки, оценки на риска и споделяне на извлечените поуки и знания;
7. отново изразява подкрепата си за всеобхватно и мирно уреждане на конфликта в Приднестровието въз основа на суверенитета и териториалната цялост на Република Молдова със специален статут за региона на Приднестровието; насърчава всички мерки за изграждане на доверие, имащи за цел повишаване на доверието между Кишинев и Тираспол и избягване на дестабилизация;
8. осъжда продължаващото енергийно изнудване от страна на Русия, което предизвика най-тежката енергийна криза в историята на Молдова и представляваше опит за дестабилизиране на страната; поздравява молдовското правителство за ефективното справяне с кризата и за усилията му да увеличи енергийната си сигурност чрез диверсификация на източниците на доставки, намаляване на потреблението, споразумението с Тираспол „газ за електроенергия“, закупуването на енергия на европейския пазар и разработването на инфраструктура за междусистемни връзки (например електропроводите с

високо напрежение Исача-Вулканещи и Сучава-Балти); поздравява го и за това, че защитава своите граждани чрез план за обезщетения за най-уязвимите групи чрез Фонда за енергийна уязвимост;

9. призовава Комисията да подкрепи разработването и разширяването на капацитета и инфраструктурата на пристанище Джурджулещи като част от решението за регионалните проблеми, свързани с продоволствената сигурност, и с цел създаване на положително регионално икономическо въздействие;
10. приветства факта, че през изминалата година отношенията между ЕС и Молдова се задълбочиха; приветства значителните усилия на Молдова да изпълни деветте стъпки, които са посочени в становището на Комисията като необходими за постигането на напредък в посока бъдещо членство в ЕС;
11. призовава за започване на преговори за присъединяване към ЕС с Молдова до края на 2023 г., след като бъдат изпълнени деветте препоръки в становището на Комисията; счита, че членството на Молдова в ЕС представлява геостратегическа инвестиция в обединена и силна Европа и че то се равнява на демонстриране на лидерство, решителност и визия; във връзка с това призовава Комисията да продължи да предоставя стратегическа помощ на Република Молдова;
12. подкрепя призивите за иновативно, допълващо се и гъвкаво взаимодействие между прилагането на Споразумението за асоцииране и процеса на преговори за присъединяване, като по този начин се даде възможност за постепенна интеграция на Молдова както в единния пазар на ЕС, така и в съответните секторни програми, включително достъп до средства на ЕС в съответните области;
13. признава колко е важен всеобхватният пакет от мерки за подпомагане от страна на ЕС, с който се мобилизират над 1,09 милиарда евро под формата на заеми и безвъзмездни средства от октомври 2021 г. насам с цел засилване на устойчивостта на Молдова, включително бюджетна подкрепа, макрофинансова помощ, хуманитарна помощ и помощ по линия на Механизма за гражданска защита на Съюза; призовава Комисията бързо да изплати останалата част от макрофинансовата помощ (МФП) за настоящия период в размер на 150 милиона евро за Република Молдова и сумата от 105 милиона евро под формата на бюджетна подкрепа, обявена през ноември 2022 г.; приветства допълнителното увеличение със 145 милиона евро на МФП, предложено от Комисията на 24 януари 2023 г.; призовава за бързо приемане на предложението, за да се даде възможност средствата да бъдат изплатени през 2023 г.;
14. призовава Комисията незабавно да подготви пакета от мерки за подкрепа на Молдова, поискан от Европейския съвет на 23 март 2023 г., за да се засилят устойчивостта, сигурността, икономиката и енергийните доставки на страната в контекста на дестабилизиращите дейности на външни участници и тя да получи подкрепа по пътя си на присъединяване към ЕС;
15. приветства временните мерки за либерализация в подкрепа на икономиката на Република Молдова чрез предоставяне на годишни безмитни тарифни квоти, за да се преодолее загубата на нейните експортни пазари; настоятелно призовава Комисията да разгледа искането на Молдова за трайна либерализация на

тарифните квоти, за да се гарантира предвидимост и да се спечели доверието на инвеститорите;

16. приветства присъединяването на Молдова към програмата „ЕС в подкрепа на здравето“ (EU4Health); призовава Комисията да предложи допълнителна подкрепа на Молдова за стартирането и изпълнението на програмата EU4Health;
17. призовава Комисията да включи Молдова в инструментите, агенциите и програмите на ЕС, например Механизма за свързване на Европа, Програмата за единния пазар, програмата „Цифрова Европа“, Механизма за гражданска защита на ЕС, Европейската агенция за околна среда, Органа на европейските регулатори в областта на електронните съобщения (ОЕРЕС), механизма на ЕС за съвместно възлагане на обществени поръчки за медицински мерки за противодействие, DiscoverEU и Програмата за заетост и социални иновации;
18. призовава институциите на ЕС и държавите — членки на ЕС, да гарантират прилагането на краткосрочни и дългосрочни решения за намаляване и премахване на таксите за роуминг между Молдова и ЕС, например изравняване на тарифите за роуминг на гласови повиквания между операторите на реципрочна основа, доброволни споразумения между европейски и молдовски оператори и изменение на приложението към Споразумението за асоцииране относно хармонизирането на законодателството на ЕС с цел разширяване на режима „роуминг като у дома“, така че да обхване Република Молдова;
19. насърчава Комисията да командирова длъжностни лица на ЕС в молдовските министерства, които да провеждат курсове за обучение и да извършват обмен на най-добри практики; приветства решението на Генерална дирекция „Политика за съседство и преговори за разширяване“ на Комисията да увеличи капацитета на своя персонал, чиято работа е свързана с Молдова, и призовава за създаването на специално звено за Молдова;
20. подчертава, че е важно на Молдова да се предостави достъп до предприєдинителните финансови инструменти на ЕС възможно най-скоро; призовава Комисията да представи предложение за преразглеждане на Регламента от 2021 г. за създаване на Инструмент за предприєдинителна помощ (ИПП III) възможно най-скоро, което следва да включва увеличаване на общия бюджет на ИПП III;
21. приветства удължаването на срока на действие на Споразумението между ЕС и Молдова за либерализиране на автомобилния превоз на товари до 30 юни 2024 г., което ще позволи на Молдова да използва пълноценно алтернативните маршрути за износ, за да подкрепи икономиката си; приветства участието на Молдова в работата на Транспортната общност и насърчава по-нататъшното сътрудничество, за да се проправи пътят към пълноправното членство на Молдова в Договора за транспортната общност, както и създаването на представителство на Транспортната общност в Кишинев; призовава Секретариата на Транспортната общност да подкрепи разработването на план за действие за транспониране на достиженията на правото на ЕС в областта на транспорта в националното законодателство;

22. приветства решителните стъпки, предприети от правителството с цел подобряване на функционирането на съдебната система, включително напредъка, постигнат в процедурата за предварително проучване за новите членове на Висшия съдебен съвет и Висшия съвет на прокурорите; подчертава обаче, че прозрачността, почтеността и отчетността в сектора на правосъдието трябва да бъдат гарантирани в съответствие с препоръките на Венецианската комисия; припомня колко са важни качеството и устойчивостта на реформите;
23. приветства мерките, предприети в рамките на борбата с корупцията, например прилагането на законодателството относно задочните съдебни процеси; призовава молдовските органи да полагат значително повече усилия и да действат по-активно, за да гарантират надеждни резултати по отношение на наказателните преследвания и присъдите; призовава за засилено сътрудничество между държавите – членки на ЕС, и молдовските органи при разследването на банковата измама от 2014 г., и по-специално при гарантирането на репатрирането на откраднатите активи и съдебното преследване на носещите отговорност за измамата лица;
24. приветства напредъка в наказателното преследване в рамките на редица дела за корупция по високите етажи на властта и в случаите, свързани с банкова измама в размер на 1 милиард щатски долара; във връзка с това отбелязва решението на Съединените американски щати и Обединеното кралство да санкционират двама уквиващи се олигарси заедно с по-голяма група лица и образувания за участието им в корупция и свързани с Кремъл опити за намеса в демократичните избори в Молдова;
25. призовава институциите на ЕС и държавите членки бързо да създадат отделен режим на санкции срещу лица с молдовско гражданство, за които е известно, че са замесени в корупция на политически и икономически институции, за да може финансовата им мощ и възможностите им за дестабилизиране да бъдат намалени;
26. приветства ангажимента на Молдова да полага повече усилия за спазване на изискването за премахване на олигархичните структури, съдържащо се в становището на Комисията; приветства проектозакона за „премахване на олигархичните структури“, законодателството относно собствеността върху медиите и приемането на новата стратегия за управление на държавната собственост, държавните предприятия и субектите с държавен капитал за периода 2022—2030 г.; настоятелно призовава обаче органите на властта да предприемат мерки във връзка с препоръките на Венецианската комисия за възприемане на системен подход, насочен към укрепване на институциите и законодателството, свързано с предотвратяването на монополи, политиката в областта на конкуренцията, политическите партии, изборите, данъчното облагане и борбата с корупцията и изпирането на пари; призовава Комисията да изясни процеса на премахване на олигархичните структури, описан в деветте препоръки като „премахване на прекомерното влияние на определени интереси в икономическия, политическия и обществен живот“;
27. възлага на своя председател да предаде настоящата резолюция на заместник-председателя на Комисията / върховен представител на Съюза по въпросите на

външните работи и политиката на сигурност, на Съвета, на Комисията, на правителствата и парламентите на държавите членки, на Съвета на Европа, на Организацията за сигурност и сътрудничество в Европа, както и на президента, правителството и парламента на Република Молдова.